

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Идентификациона
налепница

ПАЖЉИВО НАЛЕПИТИ

LATA

ЛАТИНСКИ ЈЕЗИК

ВИШИ НИВО

ОГЛЕДНИ ИСПИТ

DRŽAVNA MATURA 2021./2022.

LATA.00.SR.R.K1.32

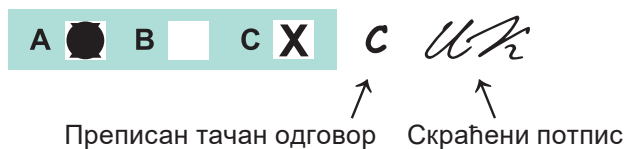

45340

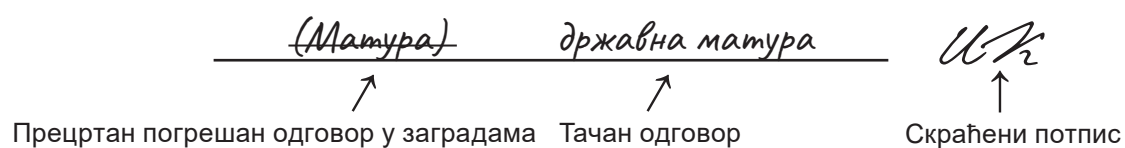
Начин означавања одговора на листу за одговоре:

Начин исправљања погрешака на листу за одговоре:

Начин исправљања погрешака у испитној књижици:

ОПШТА УПУТСТВА

Пажљиво прочитајте сва упутства и следите их.

Не okreћите страницу и не решавајте задатке док то не одобри водитељ испитне просторије.

Налепите идентификационе налепнице на све испитне материјале које сте добили у сигурносној кесици.

Испит траје **120** минута.

Испред сваке групе задатака је упутство за решавање. Пажљиво га прочитајте.

Пишите читко. Нечитки одговори ће се бодовати с нула (0) бодова.

На 2. страници ове испитне књижице приказан је начин означавања одговора и начини исправљања грешака. При исправљању грешака потребно је ставити скраћени потпис.

Забрањено је потписати се пуним именом и презименом.

Употребљавајте искључиво хемијску оловку која пише плавом или црном бојом.

Када решите задатке, проверите одговоре.

Желимо Вам много успеха!

Ова испитна књижица има 32 странице, од тога 4 празне.

Прва испитна целина – неvezани задаци

I. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

1. *Cecidere eo die ab Romanis ducenti equites.*

Колико је према заданој реченици коњаника изгубило живот?

- A. дванаест
- B. сто двадесет
- C. двеста
- D. две хиљаде

(1 бод)

2. *Ne transieris Hiberum!*

Који је превод задане реченице?

- A. Да ниси прешао Хибер!
- B. Не би могао прећи Хибер!
- C. Нећеш прећи Хибер!
- D. Ниси нити прешао Хибер!

(1 бод)

3. *Quis custodiet ipsos custodes?*

Који је превод задане реченице?

- A. Ко би сам чувао чуваре?
- B. Ко чува од самих чувара?
- C. Ко ће чувати саме чуваре?
- D. Ко да чува само чуваре?

(1 бод)

4. **Crescit in dies singulos hostium numerus.**

О чему говори задана реченица?

- A. о броју претрпљених жртава у рату
- B. о јачању противничких снага
- C. о смањеној борбеној спремности
- D. о величини појединих делова војске

(1 бод)

5. Који је од наведених аутора написао дела *Sermones* и *Epistulae*?

- A. Хорације
- B. Катул
- C. Овидије
- D. Вергилије

(1 бод)

6. Које од наведених дела **није** Хорацијево?

- A. *Еклоге*
- B. *Епистуле*
- C. *Оде*
- D. *Сатире*

(1 бод)

7. Којег од наведених аутора убрајамо у велике црквене оце?

- A. Августина
- B. Јувенала
- C. Проперција
- D. Светонија

(1 бод)

8. Patent portae; proficiscere.

Која је од наведених стилских фигура у заданој реченици?

- A. алитерација
- B. анафора
- C. антитеза
- D. асонанца

(1 бод)

9. Који је преостали део речничког облика именице *genus*?

- A. -eris, n.
- B. -i, m.
- C. -oris, n.
- D. -us, m.

(1 бод)

10. Која од наведених речи значи *сутра*?

- A. cras
- B. heri
- C. hodie
- D. mane

(1 бод)

11. Која од наведених речи значи *унук*?

- A. avus
- B. gener
- C. nepos
- D. socer

(1 бод)

12. Које је значење речи *fulmen*?

- A. коноп
- B. муња
- C. река
- D. студен

(1 бод)

13. Које је значење латинске речи од које долази појам *арборетум*?

- A. лука
- B. поље
- C. радња
- D. стабло

(1 бод)

14. Која је од наведених речи синоним речи *volo*?

- A. cupio
- B. debeo
- C. punio
- D. valeo

(1 бод)

15. Која је од наведених речи антоним речи *niger*?

- A. albus
- B. dulcis
- C. salvus
- D. turpis

(1 бод)

16. Које су име имала двојица римских краљева?

- A. Хостилије
- B. Марције
- C. Помпилије
- D. Тарквиније

(1 бод)

17. Која је од наведених јединица римске војске имала најмање војника?

- A. центурија
- B. кохорта
- C. легија
- D. манипул

(1 бод)

18. Шта од наведеног **није** део римске куће?

- A. laconicum
- B. peristylum
- C. tablinum
- D. vestibulum

(1 бод)

19. Која се од наведених грађевина налази на Форуму?

- A. Емилијева базилика
- B. Хадријанов маузолеј
- C. Марцелово позориште
- D. Константинов славолук

(1 бод)

20. Која од наведених речи потиче из латинског језика?

- A. естетика
- B. фонетика
- C. патетика
- D. статистика

(1 бод)

21. На којем се нашем острву налазе остаци римске палате?

- A. на Хвару
- B. на Мљету
- C. на Олибу
- D. на Угљану

(1 бод)

22. Која се римска скраћеница употребљава у значењу *страница*?

- A. c.
- B. l.
- C. p.
- D. v.

(1 бод)

Друга испитна целина – задаци везани за прозни текст

Група задатака садржи двадесет задатака везаних за изворни текст.

Задаци су вишеструког избора и кратког одговора.

Свака реченица у тексту означена је бројем.

Уз сваки је задатак из разумевања текста у заградама наведен број реченице на коју се тај задатак односи.

На питања постављена на латинском језику одговорите на латинском језику.

Titus Livius, *Ab urbe condita*, I, 9

(1) Multi mortales convenere, studio etiam videndae novae urbis, maxime proximi quique, Caeninenses, Crustumini, Antemnates; (2) iam Sabinorum omnis multitudo cum liberis ac coniugibus venit. (3) Invitati hospitaliter per domos cum situm moeniaque et frequentem tectis urbem vidissent, mirantur tam brevi rem Romanam crevisse. (4) Ubi spectaculi tempus venit deditaeque eo mentes cum oculis erant, tum ex composito orta vis signoque dato iuventus Romana ad rapiendas virgines discurrit. (5) Magna pars forte in quem quaeque inciderat raptae: quasdam forma excellentes, primoribus patrum destinatas, ex plebe homines quibus datum negotium erat domos deferebant.

Коментар:

- (1) convenere = venerunt; studium, -ii, n. – жеља;
Caeninenses, Crustumini, Antemnates – Риму суседна племена
- (3) invito, 1. – позвати; hospitaliter – гостољубиво; situs, -us, m. – положај;
moenia, -ium, n. – зидине; frequens, -ntis – прегусто, насељен; miror, 1. – чудити се;
cresco, 3. crevi, cretum – расти
- (4) spectaculum, -i, n. – представа; dedo, 3. dedidi, deditum – усмерити;
ex composito = према договору; orior, 4. ortus sum – дигнути се;
discurro, 3. -curri, -cursum – распршити се
- (5) forte – случајно; incido, 3. incidi, – намерити се, набасати;
primores patrum – патрицијски угледници; destino, 1. – наменити;
negotium, -ii, n. – задатак; defero, deferre, -tuli, -latum – донети, довести

I. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

23. **Multi mortales convenere, studio etiam videndae novae urbis, maxime proximi quique, Caeninenses, Crustumini, Antemnates;**

Кога подразумева потцртани део реченице? (в. 1)

- A. мноштво окупљених
- B. неколико придошлих
- C. нешто неодлучних
- D. више мртвих

(1 бод)

24. **Multi mortales convenere, studio etiam videndae novae urbis, maxime proximi quique, Caeninenses, Crustumini, Antemnates;**

Која је жеља обузимала суседе Римљана? (в. 1)

- A. да се настане у новом граду
- B. да поновно виде град
- C. да изграде нови град
- D. да виде нови град

(1 бод)

25. **iam Sabinorum omnis multitudo cum liberis ac coniugibus venit.**

На коју се реч односи потцртани придев? (в. 2)

- A. Sabinorum
- B. multitudo
- C. liberis
- D. coniugibus

(1 бод)

26. iam Sabinorum omnis multitudo cum liberis ac coniugibus venit.

Ко је према заданој реченици био међу придошлим Сабињанима? (в. 2)

- A. пријатељи и непријатељи
- B. пешаци и коњаници
- C. слободни и робови
- D. жене и деца

(1 бод)

27. Invitati hospitaliter per domos cum situm moeniaque et frequentem tectis urbem vidissent, mirantur tam brevi rem Romanam crevisse.

Где су гости према заданој реченици били смештени? (в. 3)

- A. по кућама
- B. изван зидина
- C. у средишту града
- D. сви на једном месту

(1 бод)

28. Invitati hospitaliter per domos cum situm moeniaque et frequentem tectis urbem vidissent, mirantur tam brevi rem Romanam crevisse.

Шта од наведеног **није** директни објект у потцртаном делу реченице? (в. 3)

- A. situm
- B. moenia
- C. tectis
- D. urbem

(1 бод)

29. *Invitati hospitaliter per domos cum situm moeniaque et frequentem tectis urbem vidissent, mirantur tam brevi rem Romanam crevisse.*

Шта произилази из потцртаног дела реченице? (в. 3)

- A. Гости су били незадовољни стањем у Риму.
- B. Гости су брзо морали да напусте Рим.
- C. Римска је држава била врло мала.
- D. Рим се у кратко време развио.

(1 бод)

30. *Ubi spectaculi tempus venit deditaeque eo mentes cum oculis erant, tum ex composito orta vis signoque dato iuventus Romana ad rapiendas virgines discurrit.*

Која је од наведених речи субјекат потцртаном предикату? (в. 4)

- A. spectaculi
- B. tempus
- C. deditae
- D. mentes

(1 бод)

31. *Ubi spectaculi tempus venit deditaeque eo mentes cum oculis erant, tum ex composito orta vis signoque dato iuventus Romana ad rapiendas virgines discurrit.*

Шта произилази из потцртаног дела реченице? (в. 4)

- A. Нису се обазирали.
- B. Пажљиво су гледали.
- C. Били су ухваћени неспремни.
- D. Нису схватили о чему се ради.

(1 бод)

32. **Ubi spectacula tempus venit deditaeque eo mentes cum oculis erant, tum ex composito orta vis signoque dato iuventus Romana ad rapiendas virgines discurrit.**

Који је превод потцртане синтагме? (в. 4)

- A. на дани знак
- B. уз истакнути знак
- C. без даног знака
- D. испод постављеног знака

(1 бод)

33. **Ubi spectacula tempus venit deditaeque eo mentes cum oculis erant, tum ex composito orta vis signoque dato iuventus Romana ad rapiendas virgines discurrit.**

Шта су се Римљани према потцртаном делу реченице спремали да направе? (в. 4)

- A. да отму девојке
- B. да казне младиће
- C. да нападну непријатеља
- D. да започну такмичење

(1 бод)

34. **Magna pars forte in quem quaeque inciderat raptae: quasdam forma excellentes, primoribus patrum destinatas, ex plebe homines quibus datum negotium erat domos deferebant.**

Какве су жене према потцртаном делу реченице? (в. 5)

- A. благе нарави
- B. у свему веште
- C. на добру гласу
- D. изузетне лепоте

(1 бод)

35. **quasdam forma excellentes, primoribus patrum destinatas, ex plebe homines quibus datum negotium erat domos deferebant.**

Која су два израза у реченици повезана односом субјекат – предикат? (в. 5)

- A. homines – datum erat
- B. negotium – datum erat
- C. plebe – deferebant
- D. domos – deferebant

(1 бод)

36. **Magna pars forte in quem quaeque inciderat raptae: quasdam forma excellentes, primoribus patrum destinatas, ex plebe homines quibus datum negotium erat domos deferebant.**

На коју се реч у реченици односи потцртана заменица? (в. 5)

- A. patrum
- B. plebe
- C. homines
- D. domos

(1 бод)

37. У време којег је римског цара Ливије написао већину свог најпознатијег дела?

- A. Августа
- B. Тиберија
- C. Клаудија
- D. Нерона

(1 бод)

38. Који од наведених догађаја **није описан** у Ливијеву делу о историји Рима?

- A. Ромулова смрт
- B. Тиберијева смрт
- C. пунски ратови
- D. Спартаков устанак

(1 бод)

II. Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју или са неколико речи).
Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.
Тачан одговор доноси један бод.

39. **Multi mortales convenere, studio etiam videndae novae urbis, maxime proximi quique, Caeninenses, Crustumini, Antemnates;**

Како гласи потцртана синтагма у акузативу плурала?

(1 бод)

40. **Multi mortales convenere, studio etiam videndae novae urbis, maxime proximi quique, Caeninenses, Crustumini, Antemnates;**

Како гласи компаратив потцртаног прилога?

(1 бод)

41. **Invitati hospitaliter per domos cum situm moeniaque et frequentem tectis urbem vidissent, mirantur tam brevi rem Romanam crevisse.**

Граматички одредите потцртану реч.

(1 бод)

- 42.** *Invitati hospitaliter per domos cum situm moeniaque et frequentem tectis urbem vidissent, mirantur tam brevi rem Romanam crevisse.*

Која се конструкција појављује у заданој реченици?

(1 бод)

- 43.** Од које су године Римљани рачунали време?

(1 бод)

- 44.** Ко је био праотац Римљана?

(1 бод)

- 45.** Којом су латинском пословицом Римљани након пунских ратова означавали стање велике опасности?

(1 бод)

- 46.** Које су властито име Римљани означавали скраћеницом *T.*?

(1 бод)

Трећа испитна целина – задаци везани за текст у стиховима

Група задатака садржи двадесет задатака везаних за изворни текст.

Задаци су вишеструког избора и кратког одговора.

Свака реченица у тексту означена је бројем.

Уз сваки је задатак из разумевања текста у заградама наведен број реченице на коју се тај задатак односи.

На питања постављена на латинском језику одговорите на латинском језику.

Publius Ovidius Naso, Ars amatoria, I, 1-10

Siquis in hoc artem populo non novit amandi,
hoc legat et lecto carmine doctus amet.
Arte citae veloque rates remoque moventur,
arte leves currus: arte regendus amor.
Curribus Automedon lentisque erat aptus habenis, 5
Tiphys in Haemonia puppe magister erat:
me Venus artificem tenero praefecit Amori;
Tiphys et Automedon dicar Amoris ego.
Ille quidem ferus est et qui mihi saepe repugnet:
sed puer est, aetas mollis et apta regi. 10

Коментар:

- (3) *siquis* = *si quis*; *citus*, 3 – брз; *velum*, -i, n. – једро; *ratis*, -is, f. – сплав, брод;
remus, -i, m. – весло
- (4) *levis*, -e – брз; *currus*, -us, m. – кола; *rego*, 3. *rexi*, *rectum* – управљати;
regendus = *regendus est*
- (5) *Automedon* – Аутомедонт (Ахилејев возач кола); *lentus*, 3 – дуг; *aptus*, 3 – примерен;
habena, -ae, f. – узда
- (6) *Tiphys*, m. – Тифис (Јазонов кормилар на лађи Арго);
Haemonia, f. – Хемонија (старо име за Тесалију);
Haemonius, 3 – хемонски, тесалски; *purpis*, -is, f. – крма, брод
- (7) *me* – односи се на песника; *artifex*, -ficus, m. – уметник, мајстор; *tener*, -era, -erum – нежан;
praeficio, 3. -feci, -fectum – дати некое власт над неким
- (8) *ego* – односи се на песника
- (9) *ferus*, 3 – дивљи; *mihi* – односи се на песника; *perigno*, 1. – опирати се
- (10) *aetas*, -atis, f. – доб; *mollis*, -e – нежан; *aptus*, 3 – примерен;
rego, 3. *rexi*, *rectum* – управљати

I. Задаци вишеструког избора

У следећим задацима од више понуђених одговора само је **један** тачан.
Тачне одговоре морате да означите знаком X на листу за одговоре.
Тачан одговор доноси један бод.

47. Siquis in hoc artem populo non novit amandi,...

Коју функцију у реченици има потцртани израз? (в. 1)

- A. субјекта
- B. атрибута
- C. прилошке ознаке
- D. директног објекта

(1 бод)

48. Siquis in hoc artem populo non novit amandi,

Коју функцију у реченици има потцртана реч? (в. 1)

- A. предиката
- B. атрибута
- C. субјекта
- D. објекта

(1 бод)

49. Siquis in hoc artem populo non novit amandi, hoc legat et lecto carmine doctus amet.

На коју се реч у реченици односи потцртана реч? (в. 1 – 2)

- A. artem
- B. populo
- C. lecto
- D. carmine

(1 бод)

50. hoc legat et lecto carmine doctus amet.

Који је превод потцртаног дела стиха? (в. 2)

- A. прочитавши песму
- B. мора да чита песму
- C. читајући песму
- D. намерава да чита песму

(1 бод)

51. hoc legat et lecto carmine doctus amet.

Који је превод потцртаног дела стиха? (в. 2)

- A. нека поучен воли
- B. поучава јер воли
- C. поучен воли
- D. поучавајући воли

(1 бод)

52. Arte citae veloque rates remoque moventur,...

Који је превод потцртаног дела стиха? (в. 3)

- A. и једра и весла
- B. и једром и веслом
- C. и једро и весла
- D. и једрима и веслом

(1 бод)

53. Arte citae veloque rates remoque moventur,...

На коју се реч односи потцртана реч? (в. 3)

- A. arte
- B. velo
- C. rates
- D. remo

(1 бод)

54. arte leves currus: arte regendus amor.

Који је превод потцртаног дела стиха? (в. 4)

- A. Умеће жели управљати љубављу.
- B. Љубав жели управљати умећем.
- C. Умеће треба да управља љубављу.
- D. Љубав треба да управља умећем.

(1 бод)

**55. Curribus Automedon lentisque erat aptus habenis,
Tiphys in Haemonia puppe magister erat:**

На коју се реч односи потцртана реч? (в. 5 – 6)

- A. Automedon
- B. habenis
- C. Haemonia
- D. magister

(1 бод)

56. Tiphys in Haemonia puppe magister erat:

Који је превод потцртаног дела стиха? (в. 6)

- A. на хемонијски брод
- B. на хемонијском броду
- C. против хемонијског брода
- D. према хемонијском броду

(1 бод)

57. me Venus artificem tenero praefecit Amori;

Шта произилази из заданог стиха? (в. 7)

- A. Амор је Венери дао власт над песником.
- B. Амор ће песнику дати власт над Венером.
- C. Венера ће Амору дати власт над песником.
- D. Венера је песнику дала власт над Амором.

(1 бод)

58. Tiphys et Automedon dicar Amoris ego.

Шта произилази из заданог стиха? (в. 8)

- A. Аутомедонт ће песнику бити попут Тифиса и Амора.
- B. Амору ће песник бити попут Тифиса и Аутомедонта.
- C. Тифис је песнику попут Амора и Аутомедонта.
- D. Песник је попут Амора и Тифиса.

(1 бод)

59. Tiphys et Automedon dicar Amoris ego.

Ille quidem ferus est et qui mihi saepe repugnet

На кога се односи потцртана реч? (в. 8 – 9)

- A. на Тифиса
- B. на Аутомедонта
- C. на Амора
- D. на песника

(1 бод)

60. sed puer est, aetas mollis et apta regi.

Шта произилази из заданог стиха? (в. 10)

- A. Дечак лако влада нежностима.
- B. Дечак увек жели нежно владати.
- C. Дечак је превише нежан за своју доб.
- D. Дечак је нежне доби којом се лако влада.

(1 бод)

61. Који од наведених песника не припада Августовом добу?

- A. Хорације
- B. Катул
- C. Тибул
- D. Вергилије

(1 бод)

62. Које је од наведених дела написао Овидије?

- A. *Carmina*
- B. *Georgica*
- C. *Heroides*
- D. *Saturae*

(1 бод)

II. Задаци кратког одговора

У следећим задацима одговорите кратким одговором (речју или са неколико речи).
Одговоре упишите **само** на предвиђено место у испитној књижици.
Тачан одговор доноси један бод.

63. *Siquis in hoc artem populo non novit amandi,
hoc legat et lecto carmine doctus amet.*

На којем је слогу од краја акценат у потцртаној речи?

(1 бод)

64. *Siquis in hoc artem populo non novit amandi,
hoc legat et lecto carmine doctus amet.*

Како гласи потцртана реч у номинативу плурала?

(1 бод)

65. *Siquis in hoc artem populo non novit amandi,
hoc legat et lecto carmine doctus amet.*

Граматички одредите потцртану реч.

(1 бод)

66. *Arte citae veloque rates remoque moventur,...*

Која је стопа на почетку заданог стиха?

(1 бод)

67. Како се зове римски бог љубави?

(1 бод)

68. Која је божица прамајка Римљана?

(1 бод)

69. *me Venus artificem tenero praefecit Amori;*

Који појам у хрватском језику у значењу *рукотворина* потиче од потцртане речи?

(1 бод)

70. Која латинска пословица говори о непобедивој љубави?

(1 бод)

Празна страница

Празна страница

Празна страница

Празна страница